



Lolland Kommune
Jernbanegade 7
4930 Maribo
Att. Bo Rasmussen

Kystdirektoratet
J.nr. 21/12997-8
Ref. Lea Bank Stigsen
12-01-2022

Afslag til etablering af shelterplads samt bålhytte og muldtoilet inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Lolland Kommune har den 12. juli 2021 søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til etablering af en shelterplads ved Store Riddersborg bestående af fire shelters, to bålpladser, en bålhytte og et muldtoilet inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 1a Bogø, Kappel, Bogøvej 10, 4900 Nakskov, i Lolland Kommune.

Ansøgningen er indsendt i samarbejde med lodsejer af ovennævnte matrikel.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver afslag efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Der er ansøgt om at etablere en shelterplads bestående af fire shelters, to bålpladser, en bålhytte og et muldtoilet på ovennævnte matrikel (se figur 1-2).

Shelterpladsen skal være en del af projektet *Naturlandet Lolland-Falster*. Lolland og Guldborgsund Kommuner har i samarbejde med Nordea Fonden udviklet

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021 af lov om naturbeskyttelse.

projektet, der skal bidrage til udviklingen af Lolland-Falster som én samlet friluftdestination. Projektet indeholder forskellige aktiviteter såsom etablering af restepladser, udsigtsfaciliteter, shelterpladser, kajakbroer m.m.



Figur 1. Ortofoto 2021. Den røde prik markerer placeringen af den ansøgte shelterplads. Den orange markering viser det strandbeskyttede areal. De sorte streger markerer de vejledende matrikelskel.



Figur 2. Kort fra ansøgningen, der viser placeringen af de ansøgte anlæg.

Ifølge ansøgningen vil shelterpladsen være åben for offentligheden og målrettet mange forskellige typer af brugere såsom kajakroere, cykellister og vandrere. Lolland Kommune har indgået en driftsaftale med lodejer, som vil stå for drift og vedligeholdelse af shelterpladsen.

Det fremgår af ansøgningen, at *"den kystnære placering er en væsentlig kvalitet, som understøtter brugernes oplevelse i kystnaturen på land og til vands. Området er en del af Naturpark Nakskov Fjord der består af større sammenhængende landskaber af stor regional betydning. Endvidere går store og betydningsfulde rekreative cykelruter lige forbi, især National cykelrute 8, Østersøruten, som samtidig er EuroVelo 10, Baltic Sea Cycle Route. Cykelruten Naturlandet Rundt går ligeledes forbi på samme strækning, samt den lokale oplevelsesrute Langs fjorden. De nye friluftsfaciliteter vil således være til stor glæde for rigtig mange danske og udenlandske cykelturister."*

Hvert af de ansøgte sheltere har, ifølge ansøgningen, en maksimal størrelse på B 3,8 m x L 4,2 m x H 1,9 m og et grundareal på 16 m². Materialer og overflader udføres i træ, og vil i sin helhed fremstå i naturfarver. Shelterne etableres på fundamentsten, således den mindst mulig fundering opnås (se figur 3).



Figur 3. Visualisering af det ansøgte shelter. Shelteret er efter Naturstyrelsens sheltermodel 1.7.

Ifølge ansøgningen ønskes der også etableret en bålhytte på shelterpladsen, som har kapacitet til at kunne huse skoleklasser, *"idet faciliteten kobles til Naturlandets strategi om at styrke mulighederne for udeundervisning af skolebørn. Bålhytten vil endvidere være fuld offentlig tilgængelig, formentlig med mulighed for booking på timebasis mod et mindre gebyr til dækning af drift og vedligehold."*

I ansøgningen er der henvist til et link², hvoraf det fremgår af den ansøgte bålhytte er ottekantet og har en diameter på 8,8 m. Grundarealet af bålhytten er 56 m², mens højden ikke er angivet. Det fremgår endvidere, at der kan være siddepladser til 40-45 voksne personer. Billeder af bålhytten kan ses via linket i fodnote 2.

² <https://www.shelterbyg.dk/baalhytter/8-kantede-baalhytter/8-kantet-baalhytte-8-m>



I ansøgningen fremhæves det, at *"shelterpladsen med bålhytte etableres på det eksisterende grønne areal, op mod eksisterende beplantning, som indpasser shelterne i det eksisterende landskab. Arealet består af blanding af græs, mindre træer og buskads. Det er hensigten at denne placering skal tage hensyn til de landskabelige forhold og minimere påvirkningen af kystlandskabet. Shelterpladsen kan ikke ses fra vandsiden, idet den ligger bag diget og beplantning."*

I forbindelse med sagsbehandlingen varslede Kystdirektoratet afslag til den ansøgte shelterplads ved Store Riddersborg blandt andet på baggrund af shelterpladsens placering og størrelse samt afstanden til øvrige nærliggende shelterpladser i området. I forhold til afstanden til øvrige shelterpladser har Kystdirektoratet via www.udinaturen.dk fremsøgt, at der er et shelter og en bålhytte ved Langø ca. 2,5 km væk fra den ønskede lokalitet. Derudover er der overnatningsfaciliteter med sheltere på Enehøje, Vejlø og ved Hestehovedet, der alle er beliggende inden for ca. 5 km af den ansøgte lokalitet.

Lodejer har på baggrund af det varslede afslag fremsendt uddybende bemærkninger til ansøgningen. Det fremgår af de uddybende bemærkninger, at der er et ønske om at *"udvikle Store Riddersborg med fokus på friluftsliv, overnatning og naturoplevelser."*

Derudover fremgår følgende af de uddybende bemærkninger:

1) "Kystnær"

Vi ønsker den kystnære placering, så det er attraktivt for kajakroere og turister på cykelruten langs fjorden, at anvende denne placering til overnatning. Pladsen er ligeledes tæt på skov, mark og eng og brugerne af pladsen har derfor rig mulighed for at opleve forskellige sider af naturen. Vi mener, at vi har valgt en placering, som ligger tæt på resten af gården og tilstødende bygninger, og derfor ikke virker skæmmende i sin beliggenhed. Hvis I ønsker placeringen lidt tættere på beboelse, er det også muligt at rykke naturpladsen lidt mere nordligt, men vi ønsker samtidig også pladsen tæt på parkering og adgang til diet, som ligger i hjørnet nederst til venstre af fjorden. Der er let adgang til pladsen både med bil, cykel og på havet.

Diet er så højt, så pladsen ikke vil kunne ses fra havet og beplantningen langs diet dækker yderligere om sommeren, når man færdes på diet.

2) Størrelsen af pladsen

Vi har ønsket at etablere en naturplads, som indbyder til at skoleklasser, foreninger og lokale også kan anvende den som udgangspunkt og/eller samlingspunkt for naturoplevelser på havet og på land. Vi ønsker også selv at være medvirkende til at facilitere kvalitets naturoplevelser med respekt for naturen.

3) Afstanden til øvrige shelterpladser

Vi er bevidste om, at der er andre shelterpladser i nærheden. Det ser vi en stor fordel i, da det vil gøre det nemmere for urutinerede kajakroere, at færdes imellem disse pladser på havet, og samtidig også give børnefamilier



mulighed for at sejle fra plads til plads. Ved etablering af Naturplads Store Riddersborg, vil pladsen i samspil med de øvrige pladser åbne op for flere typer af målgrupper og flere udnyttelsesmuligheder af shelterpladserne.”

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen vurderer Kystdirektoratet, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det ansøgte ligger lige op Natura 2000-område nr. 179 (Nakskov Fjord og Indrefjord). Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 158 og fuglebeskyttelsesområde nr. 88. I fuglebeskyttelsesområdet indgår Ramsarområde nr. 23.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Idet der meddeles afslag på ansøgningen har Kystdirektoratet ikke foretaget en nærmere vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Bilag IV-arter

Kystdirektoratet har i den konkrete sag, hvor der meddeles afslag, ikke foretaget en vurdering af, om det ansøgte kan medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Det fremgår af lovbemærkningerne til en ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 - "kystloven" - at det i overensstemmelse med hidtidig praksis vil være muligt at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Der vil således som hidtil kunne tillades opstilling af toiletbygninger, informationstavler og skilte samt andre, til opfyldelse af friluftsfunktionen nødvendige, beskedne opholdsfaciliteter. Der forudsættes, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur.

Kystdirektoratet finder ikke, at den ansøgte shelterplads med bålhytte og muldtoilet falder ind under den ovennævnte praksis. I vurderingen er der lagt vægt på, at shelterpladsens størrelse og omfang overstiger, hvad der kan anses for at være mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet. Det forhold, at shelterpladsen ønskes til benyttelse af skoleklasser/foreninger, finder Kystdirektoratet ikke, der kan medføre en anden vurdering.



Det er endvidere Kystdirektoratets vurdering, at den ansøgte shelterplads ikke udføres under hensynstagen til den omgivende natur, da anlæggene ikke placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse, og at den ansøgte placering vil medføre en geografisk udbredelse af aktiviteterne langs kysten. Det er indgået i vurderingen, at anlæggene ønskes placeret meget kystnært på et markareal og inden for den oprindelige 100 m strandbeskyttelseslinje. Det forhold, at der er beplantning omkring markarealet, samt at shelterpladsen placeres bag et dige, finder Kystdirektoratet ikke, der kan medføre en anden vurdering.

Kystdirektoratet har i vurderingen yderligere lagt vægt på, at der blot 2,5 km fra lokaliteten er etableret en bålhytte og en shelterplads, mens der findes yderligere shelterpladser inden ca. 5 km af lokaliteten beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen. På denne baggrund finder Kystdirektoratet, at der er taget hensyn til friluftslivet i tilstrækkelige grad i området.

Den ansøgte shelterplads skal derfor vurderes efter den almindelige restriktive praksis i medfør af naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, hvor en dispensation forudsætter, at der er tale om et særligt tilfælde.

Kystdirektoratet finder ikke, at der er tale om et særligt tilfælde, der kan begrunde, at der i strid mod praksis gives dispensation til den ansøgte shelterplads.

Efter en samlet vurdering og på ovenstående baggrund meddeler Kystdirektoratet afslag til den ansøgte shelterplads med bålhytte og muldtoilet.

Med venlig hilsen

Lea Bank Stigsen
+45 20 86 64 02
lbs@kyst.dk

Bilagsliste:

- Bilag 1: Lovgivning
- Bilag 2: Klagevejledning
- Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Lodsejer af matrikel 1a Bogø, Kappel, Kirstine Bay Hoyer
- Lolland Kommune, lolland@lolland.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Lolland, lolland@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Storstrøm storstroem@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk



- Dansk Ornitologisk Forening, Lolland, lolland@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, oestkredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.



Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens³ § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen⁴ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

³ Lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021 af lov om naturbeskyttelse.

⁴ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.



Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

**Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 179
(Nakskov Fjord og Indrefjord)**

De gældende udpegningsgrundlag for de danske habitat- og fuglebeskyttelsesområder fremgår af Natura 2000-planerne for 2016-21. Udpegningsgrundlagene er dog under opdatering, og forslag til justerede udpegningsgrundlag er offentliggjort i en basisanalyse for hvert Natura 2000-område i juni 2020.

Myndighederne skal både varetage hensynet til arter og naturtyper, der fremgår af de gældende udpegningsgrundlag, og til eventuelle nye arter og naturtyper, der fremgår af forslaget, selv om forslaget endnu ikke er endeligt besluttet og meddelt Europa-Kommissionen.

Udpegningsgrundlagene, der er relevante for den konkrete afgørelse, er indsat herunder.

2.1 Områdets udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 158		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Grå/grøn klit (2130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Ege-blandskov (9160)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 88		
Fugle:	knopsvane (T)	sangsvane (T)
	sædgås (T)	grågås (T)
	bramgås (T)	taffeland (T)
	troidand (T)	havørn (TY)
	rørhøg (Y)	blishøne (T)
	klyde (Y)	almindelig ryle (Y)
	splitterne (Y)	fjordterne (Y)
	havterne (Y)	dværgterne (Y)

Naturtyper, fugle og andre arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Ved fuglearter: "T" = trækfugl, "Y" = ynglefugl. Udpegningsgrundlag for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 179 (fra [Natura 2000-planen 2016-21](#))



Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 158		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Ege-blandskov (9160)
	Arter:	Marsvin (1351)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 88		
Fugle:	Knopsvane (T)	Sangsvane (T)
	Grågås (T)	Sædgås (T)
	Bramgås (T)	Taffeland (T)
	Troldand (T)	Havørn (Y)
	Rørhøg (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (Y)	Dværgterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Rødrygget tornskade (Y)	

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).

Forslag til nyt udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 179 (fra [basisanalysen, juni 2020](#))